

LÄNSSTYRELSEN
Jämtlands län
Planeringsavdelningen
Kulturminnesvårdsenheten

Datum

Dnr (anges vid skriftväxling)

1984-05-14

11.392-1219-82

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉAMBETET

Byggnadsminnesförklaring av ladugård, stall, loftbod, dubbelhärbre, loge, bastu och två lador på fastigheten Sunnanå 18:2, 20:2, Lillhärjaldals sn, Härjedalens kn

Frågan om byggnadsminnesförklaring väcktes 1982-04-26.

Byggnadsnämnden har godtagit byggnadsminnesförklaringen.

Fastighetens ägare har godtagit de föreslagna föreskrifterna.

Länsmuseet har under hand tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen och de föreslagna föreskrifterna.

Gården Halvars, Sunnanå i Lillhärjaldals socken är en av länets bäst bevarade kringbyggda gårdar. Tidigare var gården, i likhet med de flesta gamla gårdarna i socknen, helt kringbyggd med tillträde till gårdstunet endast genom portlider. Enstaka byggnader är nu utflyttade men gårdsuppbyggnaden är ännu i stort sett bibehållen.

Sedan 1800-talets andra hälft har gården varit uppdelad på två fastigheter, Sunnanå 18:2,20:2 och Sunnanå 19:4. Kort efter delningen köptes båda fastigheterna upp av skogsbolag; Sunnanå 18:2, 20:2 av Bergvik, 1878, och Sunnanå 19:4 av Iggesund. På 1900-talets början har hus, inägor och skogshemskogsskiften kunnat köpas tillbaka på båda fastigheterna. Även om gården nu är uppdelad på två fastighetsägare kvarstår den i sin uppbyggnad som en enhet.

Husen på Sunnanå 18:2, 20:2 är från 1600-, 1700-, 1800- och 1900-talet. Kring gårdsplanen ligger boningshuset, ladugården och stallet. Loftboden som tidigare var placerad i gårdsfyrkanten bredvid stallet ligger idag en bit utanför, strax väster om boningshuset. Övriga hus ligger på inägor i sydvästlig riktning. Dubbelhärbret närmast, därefter logen och de båda ladorna. Bastun är placerad i skogsbrynet i söder.

Ladugården är från 1800-talets andra hälft. Den timrade fähusdelen är grundlagd på hög naturstensfot. En genomgående port skiljer denna del från foderladan av bräder. Taket är täckt av plåt.

Rek 46337 Östersund 1 raä

Stallet är troligen från 1800-talets andra hälft. Här finns stallider, stall och stallbod. Byggnaden är timrad och har plåttak.

Loftboden, idag utflyttad något utanför gårdsfyrkanten, är troligen uppförd på 1600-talet. Den är timrad med sexkantknut. Övervåningen har öppen svalgång och dekorativa inslag i form av profilerade stolpar. Taket är täckt av eternit.

Dubbelhärbret från 1600-1700-tal är en timrad 2-våningsbyggnad uppförd på syllram och stolpar. Taket är spåntäckt.

Logen är till hälften timrad, till hälften av bräder med inslag av timmervarv. Den har plåttak. En halmbod med snedtak är vidbyggd.

Rökbastun från 1700-talet är timrad och har spåntak.

Brädladan är från 1900-talets första hälft och har plåttak.

Timmerladan är från 1800-talets andra hälft. Byggnaden har spåntak.

Loftboden, dubbelhärbret, rökbastun och timmerladan upprustades med bidrag av statliga byggnadsvårdsmedel 1982/83.

Inom skyddsområdet finns även boningshuset.

Ladugården, stallet, loftboden, dubbelhärbret, logen, bastun samt de två ladorna bevarar egenarten hos gången tids bebyggelse och är med hänsyn därtill att anse som synnerligen märkliga.

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 1 § lagen (1960:690, ändrad och omtryckt 1976:440) om byggnadsminnen, de rubricerade byggnaderna på fastigheten Sunnanå 18:2, 20:2, Lillhårdals socken, Härjedalens kn, Jämtlands län, för byggnadsminnen.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

- 1) Skyddsföreskrifternas punkter 2 - 6, 8 omfattar ladugård, stall, loftbod, dubbelhärbre, loge, bastu samt de två ladorna. Byggnaderna har markerats med rött på den bifogade kartan. Boningshuset omfattas av pkt 6 - 8 i skyddsföreskrifterna.
2. Skyddsföreskrifterna berör byggnadernas exteriör.
3. Byggnaderna får ej rivas eller flyttas.
4. Byggnaderna får ej till sitt yttre byggas om eller förändras på annat sätt.
5. Underhållsåtgärder som rör exteriören såsom ommålning samt reparation av timmerfasader, träpanel, takbeläggning, skorstenar, fönster, grund o s v skall utföras på sådant sätt att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskas. Innan underhållsåtgärder vidtages enligt ovan skall samråd ske med länsstyrelsen som också lämnar råd och anvisningar i dessa frågor.

- ./.
6. Det på karta tillhörande dessa skyddsföreskrifter markerade området får inte bli föremål för väsentlig förändring. Eventuell nytillkommande bebyggelse för jordbrukets behov måste utformas och placeras på ett sätt som inte förvanskar områdets kulturhistoriska värde. Såväl ändringar i befintlig bebyggelse som eventuell ny bebyggelse får först komma till stånd efter samråd med länsantikvarien.
  7. Om boningshuset skadas av brand eller annan våda, får det återuppbyggas såvida anpassning sker till den allmänna karaktären hos de kringliggande byggnaderna, samt till områdets kulturhistoriska värde. Sådana åtgärder som nämnts under denna punkt, skall utföras i samråd med länsstyrelsen.
  8. Området kring byggnadsminnet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

Om ändring av byggnadsminne i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändig för att byggnaderna ska vara till nytta eller sådan ändring i övrigt kan anses påkallad av särskilda skäl, kan länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Enligt 14 § lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

./.

Besvär till kammarrätten i Sundsvall, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har förste länsassessorn Erik Berglund deltagit.

Lars Calleberg
Länsråd

Ingvar Jansson
Länsantikvarie

Den som vill överklaga länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos kammarrätten i Sundsvall.

Besvärshandling skall ha kommit in till kammarrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet.

I besvärshandlingen, som skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller hans ombud, skall anges det beslut mot vilket talan förs, vad som yrkas samt de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör vidare uppgi bevis som han vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis.

Klaganden bör i besvärshandlingen uppgi namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer.

Insända besvärshandlingen med posten skall det ske med betalt brev adresserat till: Kammarrätten, Box 714, 851 21 SUNDSVALL.